
Kyrkomötet Budgetutskottets betänkande 2010:2

Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas Kyrkostyrelsens skrivelse 2010:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009. Skrivelsen består av den tryckta *Årsredovisning 2009 för Svenska kyrkans nationella nivå* samt bilagorna *Uppföljning av rambudget 2009* och *Redogörelse för behandlingen av Kyrkomötets och SFRV:s ombudsmötes ärenden*.

Den tryckta årsredovisningen består av förvaltningsberättelse, kommentarer till ekonomiskt resultat, resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser, noter och revisionsberättelse. Därutöver innehåller den faktaartiklar och tematiska artiklar kring frågor som varit aktuella under 2009.

Kyrkostyrelsen föreslår att Kyrkomötet fastställer årsredovisningen och koncernredovisningen, och revisorerna föreslår att Kyrkomötet beviljar Kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret. Utskottet tillstyrker förslagen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisning och koncernredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009.
2. Kyrkomötet beslutar att bevilja Kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2009.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2010:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009

Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisning och koncernredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009.

Yttrande från andra utskott

Budgetutskottet har berett samtliga utskott tillfälle att yttra sig över skrivelsen och särskilt önskat att det av yttrandena ska framgå vad respektive utskott anser om Kyrkostyrelsens återkoppling i bilaga 2 gällande några av de kyrkomötesärenden som Kyrkostyrelsen anser slutbehandlade.

Som svar på det önskemålet har Kyrkolivsutskottet kommenterat redovisningen av KmSkr 2008:22 *Inomkyrklig reflektion om vår folkkyrka*. Utskottet ställer sig frågande till varför resultatet av det symposium kring folkkyrkobegreppet som genomförs hösten 2010 inte kommer att publiceras på Svenska kyrkans webbplats. Enligt utskottet är det viktigt att material kring Svenska kyrkan som folkkyrka har sin hemvist på den egna webbplatsen.

I övrigt har inget av utskotten anmärkt på Kyrkostyrelsens behandling av de ärenden som slutbehandlats. Yttrandena i sin helhet biläggs detta betänkande: Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande TU 2010:2, *bilaga 1*. Ekumenikutskottets yttrande Eu 2010:2, *bilaga 2*. Gudstjänstutskottets yttrande 2010:1, *bilaga 3*. Kyrkolivsutskottets yttrande 2010:2, *bilaga 4*. Organisationsutskottets yttrande 2010:1, *bilaga 5*.

Bakgrund

(Siffror inom parentes avser föregående år.)

Ur den omfattande verksamhet som redovisas i förvaltningsberättelsen pekar Kyrkostyrelsen särskilt på den nya ordningen med vigsel för par av samma kön, kyrkovalet och det arbete som föregick FN:s klimatmöte i Köpenhamn.

Moderföretagets resultat uppgick till 566 (-816) miljoner kronor, vilket är 547 (-971) miljoner kronor högre än i rambudgeten. De stora avvikelserna beror främst på att värdepappersportföljen stigit i värde. Det som skulle kunna rubriceras som ett driftsresultat, det vill säga "Resultat före finansförvaltning", var 10 (179) miljoner kronor, vilket är 17 (104) miljoner kronor högre än rambudget.

Den största intäkten utgörs av utjämningsavgifter genom det kyrkliga utjämningsssystemet, vilka uppgick till 1 502 (1 440) miljoner kronor. Övriga intäkter av betydelse är kyrkoantikvarisk ersättning 307 (281) miljoner kronor, Sidabidrag 99 (93) miljoner kronor och insamlade medel 190 (213) miljoner kronor.

Den största kostnaden utgörs av bidrag inom ramen för det kyrkliga utjämningsssystemet, vilka uppgick till 953 (839) miljoner kronor. Övriga kostnader av betydelse är bidrag till svenska och internationella partner 609 (583) miljoner kronor samt tillfälligt församlingsbidrag om 200 (200) miljoner kronor till Svenska kyrkans enheter på lokal nivå.

Enligt kyrkoordningen ska den nationella nivåns kapital förvaltas på ett sådant sätt att det bevaras till sin reella nivå mätt över rullande tioårsperioder. Enligt kyrkomötesbeslut 2008 ska Kyrkostyrelsen, om faktiskt utfall enligt årsbokslut överstiger 125 procent av målnivån, lämna förslag till Kyrkomötet om hur överstigande kapital ska hanteras. Vid utgången av 2009 var eget kapital i koncernen 4 911 (4 345) miljoner kronor, vilket är 122 (109) procent av målnivån.

Av bilaga 2 framgår att 13 av de 23 skrivelser som Kyrkomötet 2009 över-sände till Kyrkostyrelsen är slutbehandlade. Av de från förra årets redogörelse ännu inte slutbehandlade skrivelserna har fyra slutbehandlats medan nio återstår. Sammantaget är det alltså 19 skrivelser från tidigare kyrkomöten som ännu inte slutbehandlats.

Revisorerna

Revisorerna anser att årsredovisningen och koncernredovisningen ger en rättvisande bild av den nationella nivåns resultat och ställning i enlighet med god redovisnings-sed i Sverige, samt att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar. Revisorerna tillstyrker att Kyrkomötet fastställer årsredovisningen och koncernredovisningen samt beviljar Kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Årsredovisningens innehåll

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisning och koncernredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009.

Budgetutskottet anser att årsredovisningen utvecklats positivt de senaste åren. Det är en tillgänglig och bra skrift som ger en tydlig bild av verksamhetens resultat och ställning, och därtill visar på dess komplexitet och innehållsrikedom.

Utskottet gör ingen annan bedömning än sakutskottets av Kyrkostyrelsens behandling av de tidigare kyrkomötesärenden som slutbehandlats. Vad beträffar Ekumenikutskottets synpunkt om att det är angeläget att en skrivelse om utlandskyrkan presenteras nästa år noterar Budgetutskottet att Kyrkostyrelsen i KsSkr 2010:1 har meddelat sin avsikt att återkomma till Kyrkomötet 2011 med anledning av slutbetänkandet från utredningen *Utlandskyrkan – struktur och delaktighet*.

Ansvarsfrihet för Kyrkostyrelsen

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bevilja Kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2009.

Budgetutskottet ansluter sig till revisorernas förslag.

Ansvarsfördelningen mellan Kyrkostyrelse och nämnder

Under sitt arbete har utskottet haft möjlighet att ställa frågor till Kyrkostyrelsens arbetsutskott och till revisorerna. Revisorerna menar att det finns en otydlighet i ansvarsfördelningen mellan Kyrkostyrelse och nämnder och att ett styrdokument kan behöva inrättas för att reglera detta.

Budgetutskottet delar uppfattningen att ansvarsfördelningen är otydlig, inte minst mot bakgrund av att både Kyrkostyrelsen och nämnderna utses av Kyrkomötet – nämnderna med ansvar för delar och styrelsen med ansvar för helheten. Det är angeläget att ett system skapas som tydliggör var och hur ansvar ska utkrävas. Utskottet menar att dessa frågor måste diskuteras inom ramen för den översyn av nämndorganisationen som Kyrkostyrelsen initierat samt beaktas i den översyn som pågår av nämndinstruktionerna i enlighet med Kyrkomötets beslut 2009.

Uppsala den 30 september 2010

På Budgetutskottets vägnar

Sven Esplund, ordförande

Hans Josefsson, sekreterare

Beslutande: Sven Esplund, ordförande, Jösta Claeson, Britt Sandström, Leif Nilsson, Monica Lago, Peter Egardt, Thomas Jönsson, Key Lundegård, Karl Erik Ivarsson, Carl Eric Gabrielsson, Gustaf Bengtsson, Marie Wojidkow, Sten Johansson, Inger Gustafsson och Soili Brunberg.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birger Wernersson, Solveig Hallin, Sture Köhler, Mats Green, Jan Olov Sundström, Erika Hedblom, Per Henrik Bodin, Erik Sjöstrand, Lars T Gåreberg, Gunvor Thorstensson, Bo Hanson, Leif Nordlander och Mikael Grenstedt.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande 2010:2y

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
år 2009**

Till Budgetutskottet

Budgetutskottet har givit möjlighet för alla utskott att yttra sig över bl.a. skrivelsen KsSkr 2010:2 *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009*. I sin förfrågan om yttrande har Budgetutskottet önskat att det av yttrandena ska framgå vad respektive utskott anser om Kyrkostyrelsens återkoppling gällande några av de kyrkomötesärenden som Kyrkostyrelsen anser slutbehandlade i den nämnda skrivelsen. För Tillsyns- och uppdragsutskottets del gäller det följande båda skrivelser från 2009 års kyrkomöte till Kyrkostyrelsen:

- ♦ KmSkr 2009:9 med TU 2009:1 Nationella minoriteter
- ♦ KmSkr 2009:10 med TU 2009:6 Yttrande till en befattning som diakon

Vi behandlar det som har blivit resultatet av dessa båda skrivelser i ett yttrande till Kyrkorättsutskottet, TU 2010:1y *Ändringar i kyrkoordningen m.m.* Vår bedömning är att de båda skrivelserna har behandlats på ett adekvat sätt och helt i enlighet med de uppdrag som gavs av 2009 års kyrkomöte.

Uppsala den 29 september 2010

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Sven Kragh, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Sven Kragh, ordförande, Margareta Carlenius, Ronny Hansson, Irene Gustafsson, Rolf Forslin, Jan Johansson, Staffan Holmgren, Suzanne Fredborg, Ingrid Borgström, Lars Ivar Ericson, Hans Olof Andrén, Emma Hedlundh, Bertil Olsson, Karin Långström Vinge och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birgitta Halvarsson, Kjerstin Sörngård Thulin, Christina Blomqvist, Sven Kerst, Inger Lif, Lennart Kjellin, Mattias Rosenqvist, Niklas Grahn, Maria Falk, Rune Wallmyr och Emma Thorén.

Biskoparna Esbjörn Hagberg och Tuulikki Koivunen Bylund har deltagit i utskottets överläggningar.

Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009

Till Budgetutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över skrivelse KsSkr 2010:2, *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009*.

Utskottet gläds åt en omfattande verksamhet inom utlandskyrkan och inom internationell mission och diakoni under året. Trots ekonomiska problem driver Svenska kyrkan genom utlandskyrkan en verksamhet som har mer positiva trender när det gäller gudstjänstdeltagandet än församlingar i Sverige. Också på andra sätt märks att utlandskyrkan bedriver en angelägen verksamhet. Inom internationell mission och diakoni visas god förmåga att agera snabbt som i Gaza, Indien och Filippinerna. Ett långsiktigt arbete speglas till exempel i det aktiva deltagandet i bildandet av ACT-alliansen.

Utskottet betonar vikten av att dra nytta av utlandsförsamlingarnas erfarenhet av att finansiera verksamheten med andra medel än kyrkoavgifter. Samtidigt är det viktigt att Svenska kyrkan tar ett samlat ekonomiskt ansvar för verksamheten i utlandet i den utsträckning den inte kan finansieras lokalt. Ekumenikutskottet vill betona att det är angeläget att en skrivelse om utlandskyrkan presenteras nästa år. Skrivelsen förväntas vara inriktad på att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar verksamhet som utvecklas i samverkan mellan alla berörda parter och med stor delaktighet från dem som är aktiva i utlandskyrkan.

Utskottet noterar särskilt utvecklingen när det gäller kollekt och extern finansiering av verksamheten. Denna utveckling måste uppfattas som ett tecken på att beskrivning och förankring av den framgångsrika verksamheten Svenska kyrkan bedriver behöver förbättras. Det är nödvändigt att stödet för verksamheten stärks både inom kyrkan och hos en bred allmänhet och externa finansiärer.

Ekumenikutskottet är nöjt med återkopplingen på KmSkr 2009:19 med Eu 2009:7 *Omsorg om utsatta kristna minoriteter*.

Uppsala den 29 september 2010

På Ekumenikutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Agneta Brendt, Bengt Åke Gustafsson, Evy Annér, Lina Larhult, Hakon Långström, Marija Kogler Johnsson, Inga Alm, Erik Arthur Egervärn, Eva-Maria Munck, Katarina Wedin, Aleksander Radler, Anders Novak, Tomas Jansson och Terence Honglo.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Solveig Lundström, Ronald Jacobsson, Kristina Lejdström, Gunilla Eldebro, Jenny Delén, Kristina Backe, Ulla Rickardsson, Sofia Rosenqvist, Olof Hasslow, Margit Borgström, Agneta Hyllstam, Kjell Petersson och Jan-Anders Ekelund.

Biskop Hans-Erik Nordin har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2010:1y

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
år 2009**

Till Budgetutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över skrivelse 2010:2.

Gudstjänstutskottet har beretts möjlighet att yttra sig över KsSkr 2010:2 och vill framföra följande i anslutning till *Bilaga 2 Redogörelse för behandlingen av Kyrkomötets och SFRV:s ombudsmötes ärenden*.

Utskottet konstaterar med glädje att uppdraget från 1998 års kyrkomöte om *Luthers lilla katekes* har slutförts. En kommenterad nyöversättning finns nu och utskottet har tagit emot denna i kopierad form. Med förväntan ser utskottet fram emot Kyrkostyrelsens fortsatta hantering av dokumentet.

Utskottet vill också påtala att i Kyrkomötets skrivelse 2009:5 med G 2009:5 *Öppet nattvardsbord för de odöpta* har formuleringen i beslutet bytts ut mot den formulering som fanns i den motion som låg till grund för betänkandet. Då ärendet återkommer i en motion till årets kyrkomöte får Kyrkomötet möjlighet att åter ta ställning till förslaget.

Uppsala den 29 september 2010

På Gudstjänstutskottets vägnar

Alve Svensson, ordförande

Lena Bohman, sekreterare

Beslutande: Alve Svensson, ordförande, Timmy Leijen, Sofija Pedersen Videke, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Anna-Karin Stråle Börjesson, Johan Lothigius, Ingegerd Flock Andersson, Anna Sara Walldén, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacsson, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Bengt Inghammar.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Åke Andreasson, Gunilla Lindén, Katarina Ramnerö Ödestad, Svante Erlandsson, Astor Karlsson, Birgit Ahlström, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Margareta Viklund, Gerd Gabrielsson och Dag Sandahl.

Biskoparna Martin Lind och Hans Stiglund har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2010:2y

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
år 2009**

Till Budgetutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över skrivelse 2010:2 *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009*.

Utskottet ser med tillfredsställelse på att två av utskottets tidigare behandlade ärenden nu är slutbehandlade.

Vad gäller Kyrkomötets skrivelse 2008:22 med Kl 2008:12 *Inomkyrklig reflektion om vår folkkyrka* lyfter utskottet fram det symposium som ska genomföras i höst kring folkkyrkobegreppet. Utskottet ställer sig frågande till varför resultatet av detta ska publiceras på Seglora smedjas webbplats och inte på Svenska kyrkans webbplats, och anser att det är viktigt att material kring Svenska kyrkan som folkkyrka har sin hemvist på den egna webbplatsen. Det utesluter naturligtvis inte att samma material kan publiceras även på andra webbplatser.

Uppsala den 29 september 2010

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Camilla Sundén, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Ann-Sofie Nelstrand, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Cecilia Brinck, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Karin Söder, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Anna Ekström och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mary Österström, Marie Nielsén, Sven Erik Bodén, Helena Nordvall, Christer Björk, Kerstin Bodell, Bo Lindell, Kerstin Rossipal, Britt Louise Agrell, Stig Domargård, Berit Simonsson och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Carl Axel Aurelius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Organisationsutskottets yttrande 2010:1y

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
år 2009**

Till Budgetutskottet

Organisationsutskottets yttrande över *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2009* (KsSkr 2010:2).

Organisationsutskottet noterar att det i bilaga 2 (sid. 15) angivits att Kyrkomötets skrivelse 2009:12, *Verksamhetsberättelse år 2009 för Svenska kyrkans överklagandenämnd* härrör från betänkandet O 2009:8. Samma koppling till O 2009:8 görs när det gäller Kyrkomötets skrivelse 2009:13 som avser Kyrkomötets beslut om *Verksamhetsberättelse år 2008 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar*. Det ska rätteligen vara TU 2009:11 respektive TU 2009:12.

Utskottet har i övrigt ingen synpunkt på skrivelsen.

Uppsala den 29 september 2010

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Per Westberg, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Marta Axner, Anton Härder, Anna Brandoné, Aina Andersson, Olle Reichenberg, Maria Abrahamson, Ann-Britt Åsebol, Conny Tyrberg, Daniel Tisell, Per Lindberg, Sofia Särdaqvist, Irene Oskarsson, Susann Torgerson och Carin Åblad Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Micael Åsman, Carola Björkman, Sten-Arne Burman, Lars Johnsson, Eva Li Prades, Anders Björkman, Ingela Arheden, Birgit Kullingsjö, Camilla Widepalm Heurén, Per Ingvarsson, Peder Fohlin, Christer Kax Sundberg och Celina Falk.

Biskoparna Erik Aurelius och Eva Brunne har deltagit i utskottets överläggningar.